

SOUDNÍ ŘÍZENÍ

Co když se s věřitelem nedohodneme?

Předžalobní upozínka

- Dostane-li se člověk do prodlení s platbami za služby nebo se splátkami úvěru, věřitel se většinou snaží dlužníka kontaktovat a upomínat ho v rámci tzv. mimosoudního vymáhání.
- Posledním krokem bývá tzv. předžalobní upozínka. Věřitel v ní vyzývá dlužníka, aby do určité doby pohledávku uhradil a předešel tak soudnímu vymáhání.
- Pozor, předžalobní upozínka je považována za doručenou, pokud byla zaslána na poslední známou adresu dlužníka, a to **bez ohledu na to, zda si ji dlužník skutečně převzal.**

Nalézací řízení

- Pokud dlužník na předžalobní upozínku nereaguje a nedomluví se s věřitelem ani na jiném oboustranně přijatelném postupu, věřitel se po určité době obrátí se svým nárokem na soud.
- Soud může předvolat dlužníka k ústnímu jednání, častější je však **rozhodování bez přítomnosti dlužníka**, pouze na základě důkazů předložených věřitelem (smlouva o půjčce, uznání dluhu apod.).
- V praxi soud obvykle věřiteli vyhoví, žalobu shledá jako oprávněnou a vydává tzv. **platební rozkaz.**

Platební rozkaz

- V platebním rozkazu soud žalovanému uloží, aby **do 15 dnů** od doručení žalobci zaplatil uplatněnou peněžitou částku (dluh), a to včetně nákladů řízení (soudní poplatek a náklady za advokáta).
- Pokud dlužník ve stanovené lhůtě nezaplatí, věřitel většinou následně postupuje pohledávku do exekučního řízení, **bez možnosti následných odvolání.**
- Platební rozkaz se vždy doručuje do vlastních rukou žalovaného. Pokud se jej nepodaří doručit, soud jej sice zruší, ale místo něj vydá tzv. rozsudek pro zmeškání, který **lze doručit i fikcí**, tedy uložením na poště v místě trvalého bydliště.
- Nepřebírání pošty tedy nic neřeší, rozhodnutí soudu bude platné, i když ho člověk fyzicky nepřevzme.

i Odpor

- Jediná přípustná obrana proti platebnímu rozkazu je podání tzv. odporu.
- Dlužník v něm musí vysvětlit, proč s pohledávkou nesouhlasí, a navrhnout konkrétní řešení (např. zrušení či snížení pohledávky nebo odklad splátek).
- Poučení o tom, v jaké formě a v jaké lhůtě může být odpor podán, bývá na konci platebního rozkazu.
- Důležité je, že odpor lze podat **pouze do 15 dnů od doručení** platebního rozkazu. Pokud tyto lhůty dlužník promešká, ztrácí šanci uplatnit svá práva.
- Soud v případě podání odporu většinou platební rozkaz zruší a nařídí ústní jednání.

Ústní jednání

- Při ústním jednání může dlužník uplatnit svoje námítky, například nemravný úrok či sankce, neplatnost smlouvy či její promlčení.
- Soud může dát dlužníkovi zcela či zčásti za pravdu. Může například pohledávku nebo její část zrušit nebo snížit, případně alespoň umožnit hradit dluh ve splátkách.
- Nalézací řízení končí vydáním rozhodnutí, na jehož základě **lze zahájit exekuci.** Rozhodnutí může být opět doručeno i fikcí, tedy uplynutím lhůty, po kterou je písemnost uložena na poště.

Obcházení soudů

- V praxi bohužel existují způsoby, jimiž mohou věřitelé nalézací řízení u soudu obejít. Dlužník pak ztrácí možnost, aby byl vzniklý spor nezávisle přezkoumán.
- Mezi nejčastější schémata, která věřitelé využívají, patří **rozhodčí doložka a notářský zápis.**

Rozhodčí doložky

- Někteří věřitelé či poskytovatelé služeb si smluvně vymínili, že případné spory mezi nimi a dlužníky budou místo soudu posuzovat soukromé osoby, tzv. **rozhodci.**

- Vzhledem k tomu, že rozhodci jsou vybíráni a placeni věřitelskou stranou, nejsou nestranní a jejich rozhodnutí, tzv. **rozhodčí nálezy**, téměř vždy straní věřiteli.
- Používání rozhodčích doložek je z výše uvedených důvodů již zakázáno, ale úvěrové smlouvy uzavřené před r. 2016 mohou tato ujednání obsahovat a stále platí.

Obrana proti rozhodčímu nálezu

- Pokud rozhodce vydá rozhodčí nález v neprospěch dlužníka, ve lhůtě tří měsíců je možné podat žalobu k soudu na jeho zrušení.
- Žalobu na zrušení rozhodčího nálezu je třeba spojit s tzv. **návrhem na odklad vykonatelnosti**, jinak lze na jeho základě zahájit exekuce.
- Pro efektivní argumentaci a obranu proti rozhodčím nálezům je potřeba kvalifikovaná právní pomoc.
- Některé rozhodčí doložky však byly v mezidobí soudy prohlášeny za neplatné a exekuce zahájené na jejich základě lze proto jednoduše zastavit. Tyto případy umí poznat aplikace **Doložkomat**.

Doložkomat

- Aplikace funguje na internetových stránkách www.dolozkomat.cz.
- Po zadání základních údajů se uživatel dozví, zda lze jeho exekuce zastavit.
- Pokud je zastavení možné, Doložkomat sám připraví potřebné dokumenty.
- Uživatel podklady pouze podepíše a odešle na příslušný exekutorský úřad, který exekuci zastaví.
- Dlužník musí následně vracet věřiteli pouze půjčenou částku, nikoliv úroky či sankce. Soud v případě podání odporu většinou platební rozkaz zruší a nařídí ústní jednání.

Notářský zápis

- Jde o ujednání, kterým dlužník souhlasí s tím, že při porušení svých povinností může věřitel přistoupit k exekuci přímo, aniž by musel svůj nárok prokazovat u soudu.
- Notářský zápis používají věřitelé zejména při jednání o splátkovém kalendáři.
- Obrana vůči nepřiměřeným nárokům je v případě použití notářského zápisu velmi složitá. Dlužník by měl proto vyhledat odbornou právní pomoc.

Pokud si s Vaším rodinným rozpočtem nevíte rady, vyhledejte pomoc. Člověk v tísní a další neziskovky nabízejí **bezplatné poradenství**.

- na webu www.jakprezidluhy.cz
- na tel. 770 600 800 (Po-Pá od 9 do 22 hod.)
- v dluhových poradnách (seznam na webu).

